

RECEȚIONAT

Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare

La data: _____

AVIZAT

Secția AȘM _____

RAPORT ȘTIINȚIFIC FINAL
privind executarea proiectului de cercetări științifice
aplicative/fundamentale (instituțional)
pentru anii 2015 - 2018

Proiectul (titlul) **Constituirea clasei mijlocii în condițiile transformării societății și asocierii Republicii Moldova la Uniunea Europeană**

Cifra Proiectului **15.817.06.13F**

Direcția Strategică **Patrimoniul Național și dezvoltarea societății**

termen de executare: 01 ianuarie 2015 - 31 decembrie 2018

Directorul proiectului

MOCANU Victor
(numele, prenumele)

(semnătura)

Directorul instituției/universității

JUC Victor
(numele, prenumele)

(semnătura)

Consiliul științific/senat

JUC Victor
(numele, prenumele)

sss (semnătura)

L.Ș.

Chișinău 2018

CUPRINS:

1. Lista executorilor (Anexa nr.1)
2. Obiectivele și sarcinile proiectului (până la o pagină)
3. Rezultatele științifice ale cercetărilor efectuate în cadrul proiectului
4. Rezumat (până la 2 pagini)
4. Concluzii
5. Participarea în programe și proiecte internaționale (ORIZONT 2020, SCOPES, JOP, IRSIS, NATO, etc.), inclusiv propunerile prezentate/câștigate în cadrul concursurilor naționale și internaționale cu tangență la tematica cercetării proiectului realizat
6. Lista publicațiilor științifice ce țin de rezultatele obținute în cadrul proiectului (Anexa nr.2)
7. Fișa de prezentare a rezultatelor proiectului de cercetare (Anexa nr.3)

Nota: Rezumatul proiectului obligatoriu se va prezenta în format electronic (pentru publicarea ulterioară pe pagina web)

Lista executorilor (funcția în cadrul proiectului, titlul științific, semnătura)

Nr d/o	Numele/Prenumele	Gradul și titlul științific	Funcția în cadrul proiectului	Semnătura
1	Mocanu Victor	dr. în sociologie, conferențiar cercetător	Director de proiect	
2	Malcoci Ludmila	dr.hab. în sociologie, profesor cercetător	Cercetător științific principal	
3	Calchei Gheorghe	dr. în filosofie, conferențiar cercetător	Cercetător științific coordonator	
4	Spătaru Tatiana	dr.hab. în sociologie, conferențiar universitar	Cercetător științific principal	
5	Dumbrăveanu Andrei	dr. în sociologie, conferențiar universitar	Cercetător științific superior	
6	Mocanu Angela	dr. în sociologie, conferențiar cercetător	Cercetător științific coordonator	
7	Negură Petru	dr. în sociologie, conferențiar universitar interimar	Cercetător științific superior	
8	Reabcinschii Veaceslav	Lector universitar	Cercetător științific stagiar	
9	Ciobanu Elvira	-----	Cercetător științific	
10	Cobzac Iosif	dr. în sociologie, conferențiar cercetător	Cercetător științific superior	
11	Filipov Ina	-----	Cercetător științific	
12	Poteroacă Mihail	-----	Cercetător științific stagiar	
13	Maimescu Tatiana	-----	Redactor	
14	Bodean Nicolae	-----	Inginer programator coordonator	
15	Osmochescu Tamara	-----	Cercetător științific	
16	Gășper Lucia	-----	Cercetător științific	

2. Obiectivele și sarcinile proiectului

Procesele constituirii și dezvoltării clasei mijlocii necesită studierea atitudinii cetățenilor față de proprietate, eradicare a sărăciei și a creșterii nivelului de trai, analiza percepției situației deja create, pune pe ordinea de zi elaborarea și efectuarea unei cercetări sociologice, cu următoarele obiective:

- a examina abordările teoretico-metodologice a formării și dezvoltării clasei mijlocii în Republica Moldova;
- a elabora setul de criterii și indicatori (cantitativi și calitativi) în baza cărora se va determina locul și rolul clasei mijlocii în societate;
- a examina factorii sociali, care determină formarea și dezvoltarea clasei mijlocii în Republica Moldova;
- relevarea oportunităților pentru a crea locuri de muncă atractive și bine plătite; lărgirea rețelei de întreprinderi mici și mijlocii la locul de trai al oamenilor;
- a investiga structura clasei mijlocii;
- redarea portretului social al clasei de mijloc, compararea lui cu portretele altor clase sociale din Republica Moldova și din alte țări;
- efectuarea studiului comparat a formării și evoluției dinamicii clasei mijlocii din Republica Moldova cu țările membre ale UE;
- identificarea oportunităților oferite de UE în eradicarea sărăciei și ralierea la standardele UE;
- elaborarea recomandărilor pentru a întoarce acasă emigranții moldoveni din țările străine și pentru valorificarea în spațiul național a potențialului economic și social al emigranților.

3. Rezultatele științifice ale cercetărilor efectuate în cadrul proiectului

Activitatea asupra proiectului a început cu studierea literaturii la tema proiectului. Pe parcursul celor patru ani de cercetare a fost elaborat și perfecționat programul și instrumentariile investigației sociologice ”Constituirea clasei mijlocii în condițiile transformării societății și asocierii Republicii Moldova la Uniunea Europeană”. În continuare a fost efectuată o cercetare pilot apoi a urmat investigația sociologică (au fost chestionați 1189 respondenți și 54 experți, s-a studiat presa scrisă și datele statisticii oficiale). S-au analizat datele sondajului sociologic și materialele statistice, au fost publicate un șir de articole științifice. În baza abordărilor teoretico-metodologice ale stratificării sociale și a clasei de mijloc a fost elaborată metodologia de cercetare a clasei de mijloc în Republica Moldova. Studiarea teoriilor clasice și cele moderne despre structura socială și clasa mijlocie și analiza materialului empiric a permis în a. 2015 organizarea mesei rotunde ”Abordări teoretice și metodologice ale cercetării clasei de mijloc, iar în anul 2017 a conferinței științifice internaționale ”Inegalități sociale în Republica Moldova:

premise ale constituirii clasei de mijloc”. Materialele și recomandările științifice ale conferinței au fost publicate.

În scopul cercetării calitative a proceselor de constituire a clasei de mijloc a fost elaborată metodologia, ghidul de focus grup și au fost desfășurate 43 de focus grupuri în 53 de localități din țară. Scopul investigațiilor calitative - a analiza percepțiile populației din Republica Moldova privind structura de clasă, factorii care influențează clasa medie și autopozitionarea indivizilor în clasa medie. Analiza este făcută în rezultatul datelor colectate în 43 de focus-grupuri organizate cu diferite categorii de populație în funcție de mediul rezidențial, vârstă, statut socio-ocupational, venituri.

Cercetarea sociologică se focalizează pe studiile stratificării, inegalităților și a distribuției veniturilor. Cea mai mare discrepanță în creșterea inegalității s-a produs în ultimele decenii ale sec. XXI. Procesele de stratificare socială cunosc o intensitate din ce în ce mai ascendentă la nivel global. În ultimii ani a crescut discrepanța veniturilor, se mărește proeminența vizibilității între țările bogate și sărace, precum și persistența formelor de segregare religioasă, rasială, etnică, de gen. Stratificarea socială se referă la accesul diferențial la resurse, putere, autonomie și statut în cadrul grupurilor sociale. Stratificarea socială implică inegalitatea socială. Societățile pot fi stratificate pe diferite dimensiuni. Studiile sociologice ale inegalității și stratificării examinează distribuția bogăției și a puterii în cadrul societăților și între ele, inclusiv și în sistemele de stratificare care se dezvoltă.

Studiile sociologice comparate identifică surse similare și diferite de inegalitate, stratificare și mobilitate în cadrul societăților. Măsurarea impactului acestora asupra indivizilor, familiilor și comunităților și persistența lor în timp și între generații scot în evidență anumite particularități și tendințe, dar și procese care pot genera, întreține și modifica inegalitatea socială și sistemele de stratificare. Creșterea economică globală modifică stratificarea socială. Analizele recente demonstrează că centrul gravității economice globale se schimbă spre sud-est. Clasa de mijloc este proiectată să crească de la 1,8 miliarde până la 3,2 miliarde în 2020, la 4,9 miliarde până în 2030. Rata de creștere în clasa de mijloc se apropie de maximumul său de vârf. Deja aproximativ 140 milioane se angajează anual în clasa de mijloc. Acest număr ar putea crește la 170 milioane în următorii cinci ani, majoritatea noilor intrați venind din zona asiatică a globului. Aplicarea analizelor transversale oferă posibilitatea de a intra în esența procesului de stratificare mai în de aproape și a identifica ierarhia inegalității sociale la nivel global, regional, subregional, național și local. În contextul analizelor transversale ale inegalității, profilul Republicii Moldova continuă să fie asociat cu o zonă favorizatoare de inegalitate și insecuritate socială. Compararea naturii stratificării societăților din Moldova și România în contextul diverselor sisteme de clasificare și tipologii internaționale, ne apropie de înțelegerea locului pe care îl ocupăm într-o

lume foarte stratificată, a provocărilor aduse de secolul XXI, dar și a oportunităților de dezvoltare.

În total în aa. 2017-2018 au fost intervievați 120 de antreprenori – experți. Informația adunată a fost procesată și pregătit capitolul ”Rolul micului business în constituirea clasei mijlocii” expus pe 26 pagini.

Factorii care au determinat autopозиționarea persoanelor în clase au fost: statutul socio- ocupațional, studiile, veniturile, starea proprietăților și modul de viață. Astfel, persoanele care s-au autopозиționat în clasa medie de sus și clasa medie nucleu se caracterizează prin următoarele: nivel de studii înalt, preponderent locuitori ai orașelor mari sau mici, statut socioprofesional înalt, majoritatea sunt angajați în câmpul muncii, muncind chiar mai mult de 41 de ore săptămânal. Respondenții din clasa medie de sus și clasa medie nucleu au venituri mult mai mari decât cei autopозиționați în clasele de jos și se deosebesc printr-un mod de viață aparte: o parte din ei fac sport, își permit să se ducă mai frecvent la baruri, cafenele sau chiar la odihnă peste hotare. O parte din ei pot să-și permită să întrețină un copil la studii peste hotare. În clasa medie de sus și clasa medie nucleu este mai mare ponderea respondenților care au case într-un loc prestigios, reparate conform standardelor europene cu acces la comodități (apă centralizată, încălzire centralizată, baie, veceu în casă etc.). Respondenții din clasele medie de sus și medie nucleu sunt mai interesați de politică și în mai mare parte s-au implicat în protest în ultimii 5 ani. Ei de asemenea se duc mai activ la alegeri. Atât respondenții autopозиționați în clasele de sus, cât și cei autopозиționați în clasele de jos consideră că în Republica Moldova există conflicte sociale mari între elita de sus și clasele de jos și între politicieni și restul cetățenilor. Majoritatea respondenților autopозиționați în toate clasele consideră că promovarea pe scară politică, socială și economică în Republica Moldova depinde de următoarele aspecte: bani, relații și apartenența de partid. Studiile, munca asiduă, responsabilitatea, spiritul de inițiativă au fost plasate pe locuri mai joase în lista de priorități.

Analiza percepțiilor populației privind stratificarea socială și clasa medie în Republica Moldova a scos în evidență polarizarea excesivă a populației în două clase: 1) clasa de sus, care reprezintă un număr foarte mic de personale cu statut socio- ocupațional înalt, nivel de bunăstare înalt, implicați în afaceri și în politică, și 2) clasa de jos, care implică un număr impunător de persoane cu un statut socio- ocupațional jos sau mediu, sunt la pensie, dispun de salarii mici ce nu acoperă nevoile sau beneficiază de prestații sociale, pot avea nivelul de studii diferit. Clasă medie practic nu există, sau este abia la început de formare în straturile de sus ale clasei de jos.

Există păreri împărțite privind corelația dintre clase și statutul social. Unii respondenți consideră că aceste noțiuni sunt similare și cei care sunt din clasa de sus au un statut social înalt și viceversa. Alții sunt de părerea că sunt două noțiuni diferite: distribuirea în clase are la bază

statutul social-economic, iar distribuirea în grupuri cu statut social diferit - valorile moral-spirituale, relațiile din comunitate, implicarea civică și nivelul de cultură. Unele persoane se pot poziționa în clasa de sus, dar pot avea un statut social jos. În același mod, unele persoane pot fi poziționate în clasa medie sau de jos, dar pot avea un statut social înalt. O persoană poate avea un statut social înalt dacă este activă în comunitate, este un bun familist, are anumite principii morale și este o persoană integră.

Majoritatea respondenților au declarat că, clasa medie în societate este foarte importantă, deoarece contribuie la stabilitate și influențează pozitiv reformele sociale, economice, politice. Premisele de bază pentru dezvoltarea clasei medii în Moldova sunt reducerea inegalității sociale în bază de venituri, proprietăți, acces la servicii prin dezvoltarea socioeconomică a țării, promovarea businessului mic și mijlociu, reglementarea politicilor fiscale în direcția mării poverii fiscale pentru cei bogați și reducerii acesteia pentru cei săraci, dezvoltarea sectorului educațional și adaptarea lui la necesitățile pieței forței de muncă, reformarea politicii salariale în așa fel ca salariile să corespundă nivelului de educație, calificare, statutului socio-ocupational și nevoilor populației.

În viziunea respondenților factorii care contribuie la poziționarea persoanelor în clasa de mijloc sunt: nivelul de studii, gradul de bunăstare materială sau veniturile, statutul socio-ocupational și apartenența la partidele de conducere. Cei care se atribuie la clasa medie ar trebui să aibă un salariu de cel puțin 10.000 de lei, o afacere, locuință bine dotată cu echipament modern, mașină nu mai veche de 12 ani, un loc de muncă decent pentru el și soție și cel puțin o dată în an să poată pleca la odihnă peste hotare. Deși marea majoritate a respondenților au menționat că clasă medie practic nu există în Moldova, fiind rugați să se autopoziționeze pe o scară de la 1 la 10, unde 1 - clasa de jos și 10 - clasa de sus, o bună parte dintre ei, în particular cei cu nivel de educație superior, cu statut socio-ocupational înalt, cu case dotate cu echipament și mobilier modern, venituri mai mari și automobile nu mai vechi de 12 ani s-au poziționat pe scările 6-7, ceia ce corespunde clasei medii nucleu. Persoanele care au studii medii sau medii vocaționale, un statut socio-ocupational mediu, case mai puțin dotate cu echipament modern, mașini mai vechi de 12 ani s-au poziționat pe scările 4-5, ceia ce corespunde clasei medii de jos, iar persoanele cu nivel de educație redus, statut socio-ocupational redus sau pensionarii, cu un venit modest care nu le acoperă nici nevoile de bază, cu case prost echipate cu mobilier și echipamente s-au autopoziționat pe scările 1-3, ceia ce corespunde clasei de jos.

În așa mod, obiectivele proiectului "Constituirea clasei mijlocii în condițiile transformării societății și asocierii Republicii Moldova la Uniunea Europeană" au fost realizate. Centrul Sociologie și Psihologie Socială al ICJPS pe parcursul a 4 ani a publicat 3 monografii, 123 articole științifice, a organizat 3 manifestări științifice (2 conferințe internaționale și o masă

rotundă, cercetătorii Centrului au publicat 12 articole de popularizare a științei, de 115 ori au avut intervenții la radio, TV.

4. Rezumat la studiul sociologic în cadrul Proiectului instituțional „Constituirea clasei de mijloc în condițiile transformării societății și asocierii Republicii Moldova la Uniunea Europeană”

Actualitatea și importanța cercetării. Centrul de Sociologie și Psihologie Socială a Institutului de Cercetări Juridice și Politice a avut drept temă de plan pentru perioada 2015-2018 studierea constituirii clasei mijlocii în condițiile transformării societății și asocierii Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Actualitatea și importanța acestei cercetări este incontestabilă din perspectiva transformărilor social-economice care au avut loc în Republica Moldova în ultimii 28 de ani și care au condus la schimbarea structurii de clasă, formarea unor grupuri sociale noi care se deosebesc prin mărimea veniturilor, proprietăților, studiilor, nivelul diferit de putere economică și politică. O importanță deosebită o are și elaborarea unei metodologii consecvente de măsurare a clasei medii în Republica Moldova, care este un indicator al stabilizării și sustenabilității economice și sociale.

Problema științifică de bază care a fost soluționată în rezultatul cercetării a constat în determinarea stratificării sociale și a mărimii clasei medii în Republica Moldova; identificarea factorilor sociali care determină formarea și dezvoltarea clasei mijlocii și elaborarea recomandărilor practice în vederea creării condițiilor favorabile (la nivel de politici și practici) pentru mărirea ponderii acestei clase.

Metodologia cercetării: Baza teoretico-metodologică a cercetării au constituit-o teoriile sociologice generale privind stratificarea socială și structura de clasă (K.Marx, P.Sorokin, A. Giddens, E.Durkheim, T. Parsons și alții). Metodele de cercetare aplicate au fost următoarele: ancheta sociologică realizată pe un eșantion național reprezentativ de 1179 de respondenți, focus grupul aplicat în baza unui ghid de interviu structurat în 38 de localități urbane și rurale pe diferite grupuri sociale de populație, interviul experților aplicat în baza ghidului de interviu structurat pentru 120 de antreprenori, reprezentanți ai businessului mic și mijlociu, analiza documentelor și analiza secundară a datelor.

Rezultatele de bază ale cercetării.

Cercetarea structurii sociale din Republica Moldova a scos în evidență faptul că populația țării este stratificată în mai multe grupuri sociale în funcție de statutul ocupațional, bunăstarea materială și autopoziționarea socială. La baza stratificării sociale sunt inegalitățile de ordin economic, social și politic. Poziționarea indivizilor în diferite straturi/grupuri este determinată de nivelul de studii, statutul socio-ocupațional și nivelul de bunăstare. Astfel, cu cât persoanele au un nivel de studii mai înalt, ocupă o poziție profesională mai înaltă, au un nivel de bunăstare

mai înalt cu atât mai mare este șansa lor de a fi poziționate în grupurile de sus și viceversa: cu cât persoanele au un nivel de studii mai redus, o poziție profesională mai joasă și un nivel de bunăstare mai redus cu atât este mai probabil ca ele să fie poziționate în grupurile de jos. Calitatea vieții persoanelor poziționate în diferite grupuri sociale diferă substanțial. Astfel, în grupurile poziționate mai sus persoanele au un nivel de viață mai înalt, dispun de mai multe proprietăți, au un acces mai mare la bunurile publice și la serviciile sociale comunitare (sistem centralizat de apă, sistem centralizat de încălzire, internet etc.), au posibilități mai mari pentru o odihnă mai calitativă și pentru a oferi studii mai bune copiilor lor. În grupurile poziționate mai jos calitatea vieții persoanelor este mai redusă, dispun de mai puține proprietăți, deseori proprietățile sunt învechite și necesită reparații, accesul la diferite servicii și bunuri este destul de redus, au posibilități mai limitate pentru o odihnă calitativă.

Societatea moldovenească continuă să fie una destul de polarizată, cu un număr mic de persoane bogate la vârful piramidei și cu un număr foarte mare de persoane sărace la baza piramidei.

În condițiile unei cristalizări reduse a statutelor sociale, clasele sociale, deși continuă să fie o expresie a inegalității sociale în Republica Moldova, se caracterizează prin contururi vagi, estompate. Analiza straturilor sociale din perspectiva caracteristicilor clasei mijlocii denotă unele premise ale formării clasei mijlocii în straturile de sus, exponenții cărora se caracterizează prin statut socio-ocupational înalt, nivel de educație înalt, însă au un nivel de bunăstare redus.

Așa zisa clasă medie, la rândul ei nu este eterogenă și poate fi divizată în clasa medie de jos, clasa medie nucleu și clasa medie de sus. Clasa medie nucleu, similară după caracteristicile sale clasei medii din țările occidentale (statut socio-ocupational înalt, nivel de bunăstare înalt și autopозиționare în clasa medie) este foarte mică în Republica Moldova și constituie doar 3-5%. Totodată, conform cercetării, între clasa medie de jos și clasa medie nucleu a fost evidențiat un strat de populație care variază de la 5% la 30%, în funcție de parametrii pe care îi îmbină. Acest grup social, denumit și proto clasă medie, în anumite condiții poate completa clasa medie nucleu.

Condițiile de bază ale dezvoltării clasei medii în Republica Moldova sunt următoarele: dezvoltarea politicilor salariale și reformarea politicilor de impozitare prin promovarea impozitării progresive a veniturilor; asigurarea distribuirii echitabile a salariilor în funcție de munca depusă; eliminarea corupției din structurile puterii; perfecționarea legislației; asigurarea accesului populației în procesul de luare a deciziilor; crearea condițiilor favorabile pentru dezvoltarea businessului mic și mijlociu; formarea unui mediu transparent pentru dezvoltarea economiei de piață; garantarea condițiilor echitabile pentru asigurarea accesului tuturor

cetățenilor la educație și servicii de sănătate. O importanță deosebită în formarea clasei medii o au valorile populației, conștiința economică. Orientarea spre valorile pragmatice ale economiei de piață, sporirea tendințelor de creștere a capitalului uman, social și cultural pot contribui la implicarea activă a populației în dezvoltarea activităților economice.

5. Concluzii și recomandări

Rezultatele cercetării efectuate în cadrul proiectului ”Constituirea clasei mijlocii în condițiile transformării societății și asocierii Republicii Moldova la Uniunea Europeană” denotă, că grupurile/straturile sociale formate în urma transformărilor socioeconomice și politice apar nu în baza principiilor clasice de stratificare, ci au la temelie particularități specifice naționale/regionale, legate de procesele de privatizare, de formarea economiei și relațiilor de piață. Investigațiile științifice efectuate în scopul realizării obiectivelor proiectului a permis elaborarea unui șir de recomandări, implementarea cărora ar duce la dezvoltarea clasei mijlocii:

- asigurarea distribuirii echitabile a salariilor în funcție de munca depusă;
- îmbunătățirea abordării metodologice în domeniul evaluării sărăciei multidimensionale și monitorizarea performanței în domeniu;
- modificarea sistemului actual de salarizare, ținând cont de experiența relevantă și standardele sociale ale Uniunii Europene;
- dezvoltarea politicilor salariale și reformarea politicilor de impozitare prin promovarea impozitării progresive a veniturilor;
- eliminarea corupției din structurile puterii de stat;
- perfecționarea cadrului legislativ;
- asigurarea accesului populației în procesul de luare a deciziilor;
- implementarea politicilor ce stimulează sectorul privat;
- crearea condițiilor favorabile pentru dezvoltarea businessului mic și mijlociu;
- organizarea unui flux continuu de informare a tinerilor privind oportunitățile de implicare în afaceri;
- creșterea și consolidarea clasei de mijloc rurale prin: investiții în mediul rural, dezvoltarea proiectelor regionale rurale, dezvoltarea infrastructurii în mediul rural, accesul fermierilor la credite ieftine și garantate, dezvoltarea eco și agroturismului;
- stimularea creșterii economice prin dezvoltarea continuă a businessului mic și mijlociu, inclusiv în sectorul agricol, promovarea unor programe specifice de dezvoltare a infrastructurii sociale la nivel teritorial;
- garantarea condițiilor echitabile pentru asigurarea accesului tuturor cetățenilor la educație și servicii de sănătate;
- asigurarea creșterii potențialului uman prin asigurarea unui nivel de educație calitativ, prin care populația poate accede în clasa mijlocie și își poate menține poziția sa ierarhică socială;
- crearea unui spațiu educațional și informațional pentru facilitarea căutării și aplicării business-informației actuale;
- asigurarea unui sistem eficient de asistență socială și servicii destinate grupurilor cu venituri mici;

- perfecționarea sistemului de asigurări sociale (inclusiv majorarea, indexarea, recalcularea cuantumului stabilit de pensii în dependență de stagiul de muncă și de cotizare);
- promovarea sistemului de înlesniri sociale pentru persoanele încadrate în muncă, inclusiv pentru alimentație, plăți comunale etc.;
- valorificarea potențialului mass-mediei în reflectarea problemelor ce țin de stratificarea socială, inegalitatea socială, calitatea vieții și nivelul de trai;
- implicarea sectorului asociativ în diminuarea inegalității sociale;
- valorizarea culturii ca element-cheie de transformare și umanizare a societății.

LISTA

lucrărilor publicate în cadrul proiectului de cercetare 2015-2018

Anul 2015**Culegere de articole științifice naționale:**

1. DUMBRĂVEANU, A., (coordonator). "Informarea VS manipularea electoratului", Chișinău, CEP USM, 2015, 216 p. ISBN 978-9975-71-694-9

Articole din alte reviste editate în străinătate:

1. MOCANU, V.; MOCANU, A. *Aspecte ale stratificării sociale în contextul transformărilor sociale și perspective de integrare europeană a Republicii Moldova. Note de cercetare.* În: Revista Sociologie Românească (Romanian Sociology), vol. XIII, București, 2015, nr. 1, p. 29-38. (0,9 c.a.) ISSN 1220 – 5389.
2. ТИМУШ, А. "От демократии в политике – к демократии в организации экономической жизни страны". În: Международный научный журнал «Общество и Экономика», Россия, Москва, 2015 г., № 4, с. 111-114. ISSN 0207-3676

Articole din reviste naționale:**Categoria B:**

1. MOCANU, V.; DUMBRĂVEANU, A. "Premises for class structures in the Republic of Moldova". În: *Revista Economie și Sociologie*, nr. 1, 2015, p. 51-61. ISSN 1857-4130
2. MOCANU, V.; MOCANU, I. Opțiunile sociopolitice ale cetățenilor Republicii Moldova în contextul perspectivei de aderare la Uniunea Europeană. În: *Revista Filozofie, Sociologie și Științe Politice*, nr. 2, 2015, p. 96-108. ISSN 1857-2294
3. MOCANU, V.; MOCANU, I. Situația sociopolitică din Republica Moldova în viziunea protestatarilor, experților și a populației. În: *Revista Filozofie, Sociologie și Științe Politice*, nr. 3, 2015. ISSN 1857-2294
4. MOCANU, A. Mobilitatea socială a cetățenilor și educația. În: *Revista Economie și Sociologie*, nr. 4, 2015, p.103-110. ISSN 1857-4130
5. MALCOCI, L. Incluziunea copiilor cu CES în școlile comunitare: atitudinile și percepțiile elevilor. Revista "Economie și Sociologie", Chișinău, 2015, nr. 3, 37-48. ISSN 1857-4130
6. SPĂTARU, T. Recenzie: Stratificarea socială în condițiile transformării societății din Republica Moldova, Academia de Științe a Moldovei, Institutul Integrare Europeană și Științe Politice, Secția Sociologie. Chișinău: Tipografia Centrală, 2015. 272 p. În: *Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice*, nr.2(168), Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, 2015, p.273-275. ISSN 1857-2294
7. TIMUȘ, A. Probleme privind asigurarea creșterii eficienței producției alimentare în baza conștientizării activității coproprietarilor pământului. Revista "Academos", nr. 2, 2015. ISSN 1857-0461
8. TIMUȘ, A. Ridicarea responsabilității sătenilor, coproprietari al pământului, pentru sporirea eficienței producției. În: *Revista Filozofie, Sociologie și Științe Politice*, nr. 1, 2015, p. 87-92. ISSN 1857-2294
9. TIMUȘ, A. Prioritățile de bază ale raționalizării vieții social-economice a țării. În: *Revista Filozofie, Sociologie și Științe Politice*, nr. 3, 2015. ISSN 1857-2294

Categoria C:

1. JELESCU, P., CIOBANU, El. Elaborarea sondajelor de opinie privind studierea intereselor electorale ale adolescenților. În: Revista de psihologie și asistență socială. *În Revista de psihologie, pedagogie specială și Asistență socială*. Nr. 3 2015. Ed.: UPS "I. Creangă". Chișinău, 2015. p.8-13. ISSN 1857-0224

Articole din alte reviste naționale:

1. CĂLCĂI, Gh. "Religia – instituție socială". În: *Analele Institutului Național de Cercetări Economice*, nr. 2, 2014, p. 133-141. ISSN 1857-3630
2. CĂLCĂI, Gh. "Factorul economic al comportamentului electoral". În: *Analele Institutului Național de Cercetări Economice*, nr. 2, 2015. ISSN 1857-3630

Articole în culegeri (naționale)

1. MOCANU, V., MOCANUI. Utilizarea rezultatelor studiilor sociologice de către mass-media în campaniile electorale: influență sau manipulare? În: *Informarea VS manipularea electoratului*, Chișinău, CEP USM, 2015, p. 83. ISBN 978-9975-71-694-9
2. DUMBRĂVEANU, A. "Perceperea jurnalistică a spațiului politic în campaniile electorale". În: *Informarea VS manipularea electoratului*, Chișinău, CEP USM, 2015, p. 62. ISBN 978-9975-71-694-9
3. CIOBANU, El. Actualitatea și importanța problemei delincvenței juvenile. USARB, 2015, p. 12-17. ISBN 973-251-432-2

Articole în culegeri (internaționale)

1. MOCANU, V. «The trends of social stratification in the Republic of Moldova in Conditions of Integration of the European Union». În: Culegerea de articole ale Conferinței «Стратегии формирования е-экономики и е-общества в Центральной и Восточной Европе. Состояние и перспективы развития», Polonia, Lublin: Wydawnictwo, 2015, p. 17-24. ISBN 978-83-8061-046-0
2. MOCANU, A. The importance of the Studies of Social Structure in the Republic of Moldova. În: "Стратегии формирования е-экономики и е-общества в Центральной и Восточной Европе. Состояние и перспективы развития". Universitatea Catolică din Lublin, Lublin, Polonia, Editura Wydawnictwo KUL, p. 130-137, ISBN 978-83-8061-046-0
3. DUMBRĂVEANU, A. „Massmedia din Republica Moldova angajată în procese de democratizare a societății”. În: *Convergențe spirituale Iași-Chișinău*, Iași, 2015, nr. 8-9, p. 179. ISSN 2343-9661
4. DUMBRĂVEANU, A. „Social Networks – God, keep me save from friends” in Freedom of the media – Freedom through media?”, projekt verlag, Bochum/Freiburg, 2015, p. 293. ISSN 1865-1615/ISBN 978-3-89733-369-7
5. SPĂTARU, T. Bariere de comunicare în activitatea nursing. În: *Convergențe spirituale Iași-Chișinău*, nr.8-9, Universitatea "Apollonia", Iași, 2015, p. 222-230, ISSN 2343-966
6. JELESCU, P., CIOBANU, El. The problem of building polls related to the study on electoral interests of teenagers. În: Актуальные научные исследования в современном мире: материалы Междунар.научн.- практ. инт.-конф., 13-14 июня 2015 г., Переяслав-Хмельницкий. // Сб. науч. тр. - Переяслав-Хмельницкий, 2015. - Вып. 1, ч. 1, с. 99-103. - 175 с. УДК 001.891(100) «20» ББК 72.4 А43. ISBN 978-973-7783-89-9

Rapoarte publicate / Teze ale comunicărilor la congrese, conferințe, simpozioane, în culegeri (naționale / internaționale)

1. CIOBANU, El. Delincvența juvenilă: probleme și tendințe. Conferința științifică internațională a doctoranzilor *Tendințe contemporane ale dezvoltării științei: viziuni ale tinerilor cercetători*. Chișinău. p. 17-18, 2015. ISBN 972-457-364-1
2. DUMBRĂVEANU, A. „Evoluția limbajului în sistemul de televiziune”. Conferința științifică națională cu participare internațională, USM, Chișinău, 10-11 noiembrie, anul 2015. ISBN 978-9975-71-704-5
3. DUMBRĂVEANU, A. Spațiul politic și spațiul public în arena mediatică a democrației. Conferința Științifică „Sondajele în campaniile electorale – percepere mediatică și evitarea manipulărilor”, USM, Chișinău, 20-21 februarie, anul 2015. ISBN 978-9975-71-694-9
4. MOCANU, V. «The trends of social stratification in the Republic of Moldova in Conditions of Integration of the European Union». În: «Стратегии формирования е-экономики и е-общества в Центральной и Восточной Европе. Состояние и перспективы развития», Lublin, Polonia, 25-27 mai 2015, p. 17-24. ISBN 978-83-8061046-0

Rapoarte analitice editate:

1. MALCOCI, L., SINCHEVICI, I. *Incluziunea elevilor cu CES în școlile din comunitate*”. Chișinău, 2015. 56 p. ISBN 978-9975-127-41-7
2. MALCOCI, L., BARBAROSIE, A. *Fenomenul discriminării în Moldova: percepțiile populației*”. Chișinău, 2015. 68 p. ISBN 978-9975-9609-4-6
3. CACE, S., DANILOV, L., GUȚU, I., PREOTESI, M., PÂRVAN, A., POTOROACĂ, M., SALI, N. *”Ambasadori ai Educației de Calitate*”. Asociația pentru dezvoltare și promovare socio-economică „Catalactica”, Coord.: N. Sali. Chișinău: Bons Offices, 2015. ISBN 978-9975-80-961-0
4. SALI, N., CACE, S., PÎRVAN, A. *Necesități, priorități și responsabilități în educația din Republica Moldova*. Raport de cercetare (analiza și interpretarea datelor cantitative). Chișinău: Bons Offices, 2015. 164 p. ISBN 978-9975- 80-968-9
5. SALI, N., CACE, S., PÎRVAN, A. *Necesități, priorități și responsabilități în educația din Republica Moldova*. Raport de cercetare (analiza și interpretarea datelor calitative). Chișinău: Bons Offices, 2015. 88 p. ISBN 978-9975- 80-966-5

Comunicări la conferințe naționale /internaționale

- naționale

1. MOCANU, V. Constituirea clasei de mijloc în Republica Moldova: analiza sociologică. Conferința științifică națională cu participare internațională *”Integrare prin cercetare și inovare*”, CEP USM, Chișinău, 2015. ISBN 978-9975-71-704-5
2. MALCOCI, L. Evaluarea modelelor educației incluzive în Republica Moldova. Conferința națională organizată de către Ministerul Educației, 15 martie 2015. ISBN 978-973-109-299-7
3. COBZAC, I. Integritatea candidaților electorali și dezvoltarea democratică. În: Procesul electoral în Republica Moldova: realități, tendințe și perspective. Chișinău, 5 iunie 2015, p. 64. ISBN978-9975-3037-4-3

4. CĂLCĂI, Gh. Influența factorului economic asupra comportamentului electoral. În: Procesul electoral în Republica Moldova: realități, tendințe și perspective. Chișinău, 5 iunie 2015. ISBN 978-9975-3037-4-3

- **internaționale**

1. MOCANU, V. Tendințe actuale în stratificarea socială a Republicii Moldova. Conferința științifică internațională "Calitatea Vieții: O provocare pentru Politicile Sociale – Aniversarea a 25 de ani de existență a Institutului de Cercetare a Calității Vieții", 22-25 aprilie 2015, București, România. ISBN 978-973-77-83-63-9
2. MOCANU, A. The importance of the Studies of Social Structure in the Republic of Moldova. În: "Стратегии формирования е-экономики и е-общества в Центральной и Восточной Европе. Состояние и перспективы развития". Universitatea Catolică din Lublin, or. Lublin, Polonia, 25-27 mai 2015. ISBN 978-83-8061046-0
3. DUMBRĂVEANU, A. Câmpul, partidelor politice din Republica Moldova între alegerile parlamentare din 2010-2014, Congresul Internațional „Pregătim viitorul promovând excelența”, Universitatea „Apollonia” din Iași în colaborare cu European business assembly, prin Socrates Committee of Oxford”, Iași, 26 februarie-1 martie, 2015. ISBN 978-973-77-83-63-9
4. DUMBRĂVEANU, A. Situația social politică în Republica Moldova după evenimentele din 6 septembrie 2015. Sesiunea Științifică a Institutului de Cercetări „Acad. Ion Haulică” al Universității Apollonia din Iași, Secțiunea a III-a „Științe Socio-umane, Ecologie, Cultură”, Iași, 23 octombrie, 2015. ISBN 978-973-109-299-7
5. MALCOCI, L. No bells and wistles: SRV as a foundation for deinstitutionalisation in the Republic of Moldova. În: 6th international conference on Social Role Valorization, USA, Boston, June 10-13, 2015. ISSN 1018-0389
6. MALCOCI, L. Inclusive education of children with SEN in Moldova În: ECER 2015-European conference on educational research. Budapest, Ungaria, September 8-11, 2015. ISSN 2249-9837
7. MALCOCI, L. International conference on advancement of social work in countries with transitional economies. Communication on policies development in social protection in the Republic of Moldova, June 23-25, Chisinau 2015. ISBN 978-973-618-391-1

Anul 2016

Articole din reviste editate în străinătate

1. DUMBRĂVEANU, A. *Diferențierea socială în Republica Moldova: abordare sociologică. Note de cercetare.* În: Revista Sociologie Românească (Romanian Sociology), vol. XIII, București, 2015, nr. 1, p. 39-46. ISSN 1220-5389.

Articole din reviste naționale

Categoria B:

1. MOCANU, V.; MOCANUI. *Situația sociopolitică din Republica Moldova în viziunea protestatarilor, experților și a populației.* În: Revista Filozofie, Sociologie și Științe Politice, nr. 3, (169), Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, 2015, p.79-87. (0,9 c.a.)ISSN 1857-2294.
2. MOCANU, V.; VOLOVEI, I.; MOCANUI. *Resizing the hospital system - a key factor in the reformation of the Republic of Moldova's Health System.* În: Revista Economie și Sociologie, nr. 2, 2016, p. 103-110. (0,8 c.a.) ISSN 1857-4130.

3. MOCANU V.; DUMBRĂVEANU, A. *Constituirea clasei mijlocii în Republica Moldova în contextul reformelor social-economice*. În: Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice, nr.2 (170), Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, 2016, p.93-106 (1,3 c.a.) ISSN 1857-2294.
4. MOCANU, V.; VOLOVEI, I.; VOLOVEI, V.; MOCANU, I. *Regionalizarea serviciilor spitalicești din Republica Moldova în opinia medicilor și a experților*. În: Akademos, revistă de știință, inovare, cultură și artă., nr. 3 (42), 2016, p.116-124, (0,7 c.a.) ISSN 1857-0461.
5. MOCANU, A. *Mobilitatea socială a cetățenilor și educația*. În: Revista Economie și Sociologie, nr. 4, 2015, p.103-110, (0,6 c.a.) ISSN 1857-4130.
6. MOCANU, A. *Influența factorului mediatic asupra constiuirii clasei mijlocii în Republica Moldova*. În: Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice, nr. 3, 2016, p.103-108, (0,5 c.a.) ISSN 1857-2294.
7. SPĂTARU, T. *Probleme metodologice ale studierii sociologice a elitelor sociale*. În: Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice, nr.3(169), Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, 2015, p.92-104, (1,2 c.a.) ISSN 1857-2294.
8. SPĂTARU, T. *Dezbateri controversate despre inegalitate*. În: Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice, nr.1 (170), Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, 2016, p. 137-148, (1,25 c.a.) ISSN 1857-2294.
9. SPĂTARU, T. *Российский средний класс: реалии и тенденции*. În: Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice, nr.2 (171), Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, 2016, p. 107-123, (1,4 c.a.) ISSN 1857-2294.
10. REABCINSCHI, V. *Conținutul și esența conceptului "politică culturală"*. În: Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice, nr. 3, Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, 2016, p. 187-195, (0,8 c.a.) ISSN 1857-2294.

Categoria C

1. MUNTEANU, P.; MALCOCI, L. *Politici de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități din Republica Moldova/Policies of social inclusion of persons with disabilities in Moldova*. În: MOLDOSCOPIE (Probleme de analiză politică), 2016, nr. 2 (LXXIII), p. 62-77. ISSN 1812-2566.
2. REABCINSCHI, V.; MALCOCI, L. *Politici culturale: aspecte conceptuale și tipologii / Cultural policies: conceptual aspects and typologies*. În: MOLDOSCOPIE (Probleme de analiză politică), 2016, nr. 3 (LXXIV), p. 93-116. ISSN 1812-2566.

Articole din alte reviste naționale

1. JELESCU, P.; CIOBANU, E. *Validarea anchetei de evaluare a intereselor electorale la adolescenți (AEIEA)*. În: Revista de psihologie și asistență socială, 2016, nr. 5, ed.: UPS "I. Creangă", Chișinău, p. 21-26. ISSN 1857-0224
2. JELESCU, P.; CIOBANU, E. *Validarea chestionarului de evaluare a intereselor electorale la adolescenți*. În: Revista de psihologie și asistență socială. 2016, nr. 6, ed.: UPS "I. Creangă", Chișinău, p. 40-48. ISSN 1857-0224

Articole în culegeri (internaționale)

1. MOCANU, V.; VOLOVEI, I.; MOCANU, I. *Current Trends in the Reformation of the Health System from Republic of Moldova*. În: Предпринимательство, социальная организация в структурах сети. Опыт и перспективы развития в Центральной и Восточной Европе, XVII

- Международная научная конференция, Lublin, 2016, p.193-200, (0.8 c.a.) ISBN 978-83-8061-275-4
2. MOCANU, A. *Reflecting in Written Press the Creation Process of the Middle Class in Republic of Moldova*. În: **XVII Международная научная конференция Предпринимательство, социальная организация в структурах сети. Опыт и перспективы развития в Центральной и Восточной Европе**, Lublin, 23-25 mai 2016, vol.2, p. 206-211. ISBN 978-83-8061-2754
3. MOCANU, A. *The influence of media on the middle class formation in Republic of Moldova*. În: «Современное украинское общество: ценности и смыслы современных социальных практик», Odesa, 2016, p.7-15, (0.7 c.a.) ISSN 2310-2896
4. SPĂȚARU, T. *Impactul extinderii U.E. asupra procesului de stratificare socială în Republica Moldova*. În: Pregătim viitorul promovând excelența: Congresul internațional al Universității Apollonia. Secțiunea științe social-umane. Ediția a XXVI-a, Iași, 2016., p. 69-74, (0,30 c.a.) ISBN 978-606-8410-74-6
5. DUMBRĂVEANU, A. *Todur Zanet – scriitor și publicist de cultură găgăuză*. În: Mediamorfoze II - Presa minorităților etnice din România, editura Triconic, București, 2016,(0.9 c.a.) ISBN 978-606-8324-98-2
6. DUMBRĂVEANU, A. *Autoorganizarea – acasă la noi*. În: Problemele ecologice și geografice în contextul dezvoltării durabile a Republicii Moldova: realizări și perspective. Iași: Vasiale Ana '98, 2016, p. 649-650, (0,1 c. a.) ISBN 0978-99-75-9611-3-4
7. РЯБЧИНСКИЙ, В. *Национальная культурная политика в условиях глобализации*. În: Матеріали науково-практичної конференції «Традиційна культура в умовах глобалізації: родинні цінності і трансляція соціокультурного досвіду поколінь», 20-21 травня 2016 року, Харків, 2016, p. 231-236. ISBN 978-617-669-200-3
8. POTOROACĂ, M. *Efectele migrației părinților. Familia temporar dezintegrată și copiii orfani social*. În: Activizarea comunității din perspectiva procesului educațional: actori, mecanisme, factori. Mihnea Preotesi (coord.), Sorin Cace, Lilian Danilov. București: Pro Universitaria. 2015, p. 32-39. ISBN 978-606-26-0484-4
9. CIOBANU, El. *Factorii predispozanți și generatori ai delincvenței la tineri*. În: Materialele Conferinței științifice internaționale a doctoranzilor „Orientări actuale în cercetarea doctorală”, Iași, 15.03.2016. p. 78-84. ISBN 974-627-370-1.
10. CIOBANU, El. *Implicarea instituțiilor sociale în prevenirea comportamentului delincvent la tineri*. În: Studii și cercetări din domeniul științelor socioumane. Cluj-Napoca: LIMES & Argonaut, 2016, p. 24-28. ISBN 978-973-726-925-6
11. CIOBANU, El. *Rolul școlii și a familiei în prevenirea delincvenței juvenile*. În: Studii și cercetări din domeniul științelor socioumane. Cluj-Napoca: LIMES & Argonaut, 2016, p. 20-26. ISBN 978-974-3262-945-7
12. JELESCU, P.; CIOBANU, El. *Elaborarea și validarea chestionarului de evaluare a intereselor electorale la adolescenți*. În: Studii și cercetări din domeniul științelor socioumane. Cluj-Napoca: LIMES & Argonaut, 2016, p. 29-35. ISBN 978-973-726-925-6
13. JELESCU, P.; CIOBANU, El. *Interesele electorale ale adolescenților și testarea lor*. În: Testarea psihologică. Cluj-Napoca: LIMES & Argonaut, 2016. p. 21-29. ISBN 978-9634-752-935-7

Articole în culegeri (naționale)

1. MOCANU, V.; MOCANU, I. *Instituția referendumului – cea mai înaltă formă a democrației directe*. În: Referendumul ca formă supremă a democrației directe, Filiala din Chișinău a

Institutului Internațional de Monitorizare a Dezvoltării Democrației, Parlamentarismului și Respectării Drepturilor Electorale ale cetățenilor din statele-membre a AIP a CSI, Chișinău, 2016, p.41-72, (1,8 c.a.) ISBN 9789975303774

2. CĂLCĂI, Gh.; MOCANU, V.; SPĂTARU, T. *Centrul sociologie și psihologie socială: contextul apariției și dezvoltării sociologiei în cadrul AȘM*. În: Institutul de Cercetări Juridice și Politice al Academiei de Științe a Moldovei: 60 de ani de activitate. Chișinău: ICJP al AȘM, 2016, p.58-65. (0,40 c.a.) ISBN 978-9975-3043-4-4

3. CĂLCĂI, Gh. *Mecanismele sociale ale reproducerii stratificării populației*. În: Creșterea economică în condițiile globalizării. Materialele Conferinței internaționale științifico-practice. Ediția II, vol. 2. Coordonator A.Stratan. Chișinău, 2016, p. 227-230, (0,4 c.a) ISBN 978-9975-4000-6-0

4. DUMBRĂVEANU, A. *Schimbarea structurii sociale prin migrare organizată*. În: Integrare prin cercetare și inovare. Materialele Conferinței științifice naționale cu participare internațională, Științe Socioumanistice, 28-29 septembrie 2016, Chișinău. Chișinău, CEP USM, 2016, p. 210-213, (0,2 c.a.) ISBN 978-9975-71-813-4

5. DUMBRĂVEANU, A. *Realitatea poetică în documentarele scriitorului cineast Anatol Codru*. În: Valori ale mass-mediei în epoca contemporană, vol. VI. Coord./ Stepanov G., Tacu M. Chișinău, CEP USM, 2016, p. 75-82, (0,9 c.a.) ISBN 978-9975-71-832-5

Rapoarte publicate / Teze ale comunicărilor la congrese, conferințe, simpozioane, în culegeri (naționale / internaționale)

1. CĂLCĂI, Gh. *Renașterea bisericii și frecventarea acesteia de către populație*. În: Biserica Ortodoxă din Moldova și Statutul: credință și cunoaștere. Chișinău, 11 octombrie, 2016, p. 32-33, (0,1 c.a.)

Anul 2017

Monografii naționale:

1. MALCOCI, L.; MOCANU, V. *Premisele constituirii clasei medii în Republica Moldova*. Studiu sociologic. Chișinău: Tipografia Centrala, 2017, 168 p. (12 c.a.) ISBN 978-9975-53-782-7.

Culegeri și studii naționale:

1. *Inegalități sociale în Republica Moldova: constituirea clasei de mijloc*. Materialele conferinței științifice internaționale, 23-24 februarie 2017, Chișinău / coord. Victor Mocanu. Chișinău: Tipografia Centrală. 2017, 440 p. (40,2 c.a.) ISBN 978-9975-9761-9-0.

2. *Rolul mass-media în procesul electoral*. Materiale Conferinței științifico-practice internaționale. / Filiala Chișinău a Institutului Internațional de Monitorizare a Dezvoltării Democrației, Parlamentarismului și Respectării Drepturilor Electorale ale Cetățenilor Statelor-Membre ale Adunării Interparlamentare CSI. Chișinău: Princeps, 2017. 320 p. ISBN 978-9975-3110-4-5

3. MALCOCI, L.; MUNTEANU, P. *Incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități*. Studiu sociologic. Chișinău: Tipografia Arva Color, 2017, 60 p. (4 c.a.) ISBN 978-9975-127-51-6.

4. MALCOCI, L.; SINCHEVICI, I. *Implementarea educației inclusive în Republica Moldova*. Studiu sociologic. Chișinău: Tipografia Artpoligraf, 2017, 95 p. (8 c.a.) ISBN 978-9975-3129-5-0.

Articole în reviste editate în străinătate:

1. DUMBRĂVEANU, A. *Mass-media information source in electoral campaigns or a political actor?* In: International Journal of Communication Research. Vol. 7. Issue 3. July-September 2017. (Academy of Romanian Scientists, „Apollonia” University of Iasi), p. 157-169 (0,8 c.a.) ISSN 2246-9265.

2. SPĂTARU, T. *Global Social Inequalities. A Transnational Analysis: the Republic of Moldova* International Journal of Communication Research. Vol. 8, Issue 2, 2017, p. 113-116 (0,50 c.a.). ISSN 2246-9265.
3. DUMBRĂVEANU, A. *Localitățile Republicii Moldova – itinerar documentar în 15 volume.* În: Convergențe spirituale Iași- Chișinău, nr.12-13. 2017. p. 43-48 (0,6 c.a.) ISSN 2343-9661
4. SPĂTARU, T. *Inegalități sociale globale. O analiză trans-națională: Cazul Republicii Moldova.* În: Convergențe Spirituale Iași-Chișinău, nr. 12-13/2017, Iași, p. 220-225 (0,50 c.a.) ISSN 2343-9661.
5. DUMBRĂVEANU, A. *Propaganda imperială rusă în primul Război Mondial pe paginile revistei "Buletinul Eparhiei de Chișinău".* În: Metamorfoze III / Coord. Cătălin Negoită. București: Tritonic, 2017, p. 86-100 (0,9 c.a.) ISBN987-754-606-173
6. CĂLCĂI, Gh. *Impactul tranziției de la totalitarism la democrație asupra religiei: cazul Republicii Moldova.* În: Convergențe spirituale Iași-Chișinău, nr.12-13. 2017, p.215-221 (0,6 c.a.) ISSN 2343-9661

Articole din reviste naționale:

Categoria B.

1. MALCOCI, L.; MOCANU, V. *The Middle Class in the Republic of Moldova: Determinant Factors of Formation.* În: Revista Economie și Sociologie, nr. 1-2, 2017, p.103-112, (0,8 c.a.) ISSN 1857-4130
2. MOCANU, V.; DUMBRĂVEANU, A. *Percepția mass-mediei în procesul de democratizare a societății din Republica Moldova.* În: Revista Filozofie, Sociologie și Științe Politice, nr. 2, 2017, p. 115-128 (0,95 c.a.) ISSN 1857-2294
3. SPĂTARU, T. *Dimensiunea sociologică a clasei mijlocii în societatea românească.* În: Revista Filozofie, Sociologie și Științe Politice, nr.1 (173), 2017, p. 89-103 (1,40 c.a.) ISSN 1857-2294
4. SPĂTARU, T. *Doctorul Gheorghe Călcâi la 75 de ani.* În: Revista Filozofie, Sociologie și Științe Politice, nr.1 (173), 2017, p. 225-226 (0,20 c.a.) ISSN 1857-2294.
5. SPĂTARU, T. *Российский средний класс: реалии и тенденции.* În: Revista Filozofie, Sociologie și Științe Politice, nr. 2 (171), 2016, p.107-123 (1,40 c.a.) ISSN 1857-2294

Categoria C

1. MALCOCI, L. *Consideratii metodologice privind cercetarea clasei medii in RM.* În: MOLDOSCOPIE (Probleme de analiză politică), 2017, nr. 1 (LXXVI), p. 111-126. (1,3 c.a.) ISSN 1812-2566

Articole în culegeri științifice publicate în străinătate:

1. SPĂTARU, T.; TOPRAK, L. *Methodological Conceptualization in Business Tourism Study.* În: The First International Congress on Future of Tourism: Innovation, Entrepreneurship and Sustainability (Futourism 2017). Proceeding Book, 28-30 September 2017. Mersin/TURKEY, p.1603-1612 (1.20 c.a.) ISBN 978-975-6900-56-7

Articole în culegeri naționale (publicate în țară):

1. MOCANU, V. *Principii metodologice de cercetare a clasei de mijloc în Republica Moldova.* În: *Inegalități sociale în Republica Moldova. Constituirea clasei de mijloc.* / Coord. Mocanu Victor. Materiale ale Conferinței Științifice Internaționale "Inegalități sociale în Republica Moldova. Premise ale constituirii clasei de mijloc", 23-24 februarie 2017. Chișinău: Tipografia Centrală, 2017, p. 15-24 (0,8 c.a.) ISBN 978-9975-9761-9-0
2. MOCANU, V.; MOCANU, I. *Rolul mass-media în procesul electoral.* În: Conferința

- științifică-practică Internațională „Rolul mass-media în procesul electoral“ 12 aprilie 2017. Chișinău: Princeps, 2017. p. 25-53. ISBN 978-9975-3110-4-5
3. MALCOCI, L. *Factorii determinanți ai cristalizării clasei medii în Republica Moldova*. În: Inegalități sociale în Republica Moldova. Constituirea clasei de mijloc. / Coord. Mocanu Victor. Materiale ale Conferinței Științifice Internaționale ”Inegalități sociale în Republica Moldova. Premise ale constituirii clasei de mijloc”, 23-24 februarie 2017. Chișinău: Tipografia Centrală, 2017, p. 25-32 (0,9 c.a.) ISBN 978-9975-9761-9-0
 4. SPĂTARU, T. *Clasa mijlocie: o analiză transnațională*. În: Inegalități sociale în Republica Moldova. Constituirea clasei de mijloc. / Coord. Mocanu Victor. Materiale ale Conferinței Științifice Internaționale ”Inegalități sociale în Republica Moldova. Premise ale constituirii clasei de mijloc”, 23-24 februarie 2017. Chișinău: Tipografia Centrală, 2017, p. 62-67 (0,50 c.a.) ISBN 978-9975-9761-9-0
 5. SPĂTARU, T.; STERPU V. *Methodology of Researching the Nature of the Stratification of Moldovan Society in the Context of International Comparisons*. În: Inegalități sociale în Republica Moldova. Constituirea clasei de mijloc. / Coord. Mocanu Victor. Materiale ale Conferinței Științifice Internaționale ”Inegalități sociale în Republica Moldova. Premise ale constituirii clasei de mijloc”, 23-24 februarie 2017. Chișinău: Tipografia Centrală, 2017, p. 416-421 (0,50 c.a.) ISBN 978-9975-9761-9-0
 6. SPĂTARU, T. *Concluzii generale și recomandări. General Conclusions and Recommendations*. În: Inegalități sociale în Republica Moldova. Constituirea clasei de mijloc. / Coord. Mocanu Victor. Materiale ale Conferinței Științifice Internaționale ”Inegalități sociale în Republica Moldova. Premise ale constituirii clasei de mijloc”, 23-24 februarie 2017. Chișinău: Tipografia Centrală, 2017, p. 422-437 (0,60 c.a.) ISBN 978-9975-9761-9-0
 7. MOCANU, A. *Influența educației asupra stratificării socioprofesionale*. În: Inegalități sociale în Republica Moldova. Constituirea clasei de mijloc. / Coord. Mocanu Victor. Materiale ale Conferinței Științifice Internaționale ”Inegalități sociale în Republica Moldova. Premise ale constituirii clasei de mijloc”, 23-24 februarie 2017. Chișinău: Tipografia Centrală, 2017, p. 238-245 (0,4 c.a.) ISBN 978-9975-9761-9-0
 8. MOCANU, A. *Mass media și inegalități sociale în Republica Moldova*. În: Conferința științifică-practică Internațională „Rolul mass-media în procesul electoral“ 12 aprilie 2017. Chișinău: Princeps, 2017. p. 104-112 (0,4 c.a.) ISBN 978-9975-3110-4-5
 9. CĂLCĂI, Gh. *Impactul bunăstării materiale asupra prezenței alegătorilor la urne*. În: Conferința științifică-practică Internațională „Rolul mass-media în procesul electoral“ 12 aprilie 2017. Chișinău: Princeps, 2017. p. 113-119 (0,5 c.a.) ISBN 978-9975-3110-4-5
 10. REABCINSCHI, V. *Rolul mass mediilor în formarea orientărilor valorice ale electoratului*. În: Conferința științifică-practică Internațională „Rolul mass-media în procesul electoral“ 12 aprilie 2017. Chișinău: Princeps, 2017. p. 120-130 (0,4 c.a.) ISBN 978-9975-3110-4-5
 11. CĂLCĂI, Gh. *Întreprinderile micului business – factor de constituire a clasei mijlocii*. În: Inegalități sociale în Republica Moldova. Constituirea clasei de mijloc. / Coord. Mocanu Victor. Materiale ale Conferinței Științifice Internaționale ”Inegalități sociale în Republica Moldova. Premise ale constituirii clasei de mijloc”, 23-24 februarie 2017. Chișinău: Tipografia Centrală, 2017, p. 162-169 (0,4 c.a.) ISBN 978-9975-9761-9-0
 12. CĂLCĂI, Gh. *Micul business – element fundamental al constituirii clasei mijlocii*. Conferința științifico-practică internațională Creșterea economică în condițiile globalizării: modele de dezvoltare duabil. Chișinău, 2017, Ed. XII. Vol. I, p. 120-123 (0,4 c.a.) ISBN 978-9975-3171-1-5
 13. CĂLCĂI, Gh. *Renașterea și afirmarea bisericii ortodoxe în Republica Moldova*. În: Biserica ortodoxă din Moldova și statul. Credința și cunoaștere. Materiale ale Conferinței Naționale, Chișinău, 11 octombrie 2016, p. 156-167 Chișinău: Consiliul editorial al Bisericii Ortodoxe (0,8 c.a.).
 14. POTOROACĂ, M. *Structura ocupațională a populației în contextul cercetării proceselor de constituire a clasei medii din Republica Moldova*. În: Inegalități sociale în Republica Moldova. Constituirea clasei de mijloc. / Coord. Mocanu Victor. Materiale ale Conferinței

- Științifice Internaționale ”Inegalități sociale în Republica Moldova. Premise ale constituirii clasei de mijloc”, 23-24 februarie 2017. Chișinău: Tipografia Centrală, 2017, p. 170-178 (0,5 c.a.) ISBN 978-9975-9761-9-0
15. FILIPOV, I. *Rolul migrației la constituirea clasei mijlocii*. În: Inegalități sociale în Republica Moldova. Constituirea clasei de mijloc. / Coord. Mocanu Victor. Materiale ale Conferinței Științifice Internaționale ”Inegalități sociale în Republica Moldova. Premise ale constituirii clasei de mijloc”, 23-24 februarie 2017. Chișinău: Tipografia Centrală, 2017, p. 25-32 (0,9 c.a.) ISBN 978-9975-9761-9-0
 16. REABCINSCHI, V. *Dimensiunea culturală în contextul stratificării sociale*. În: Inegalități sociale în Republica Moldova. Constituirea clasei de mijloc. / Coord. Mocanu Victor. Materiale ale Conferinței Științifice Internaționale ”Inegalități sociale în Republica Moldova. Premise ale constituirii clasei de mijloc”, 23-24 februarie 2017. Chișinău: Tipografia Centrală, 2017, p. 245-251(0,5 c.a.) ISBN 978-9975-9761-9-0
 17. SPĂTARU, T. *Abordări în literatura de specialitate din România privind evaluarea performanțelor profesionale ale funcționarilor publici*. Materiale ale Conferinței științifico-practice cu participare internațională „Teoria și practica administrării publice”, 19 mai 2017, Chișinău: AAP. p. 88-92 (0,6 c.a.) ISBN 978-9975-3019-6-1.
 18. CIOBANU, El. *Rolul mass-mediei în dezvoltarea interesului electoral*. În: Conferința științifică-practică Internațională „Rolul mass-media în procesul electoral“ 12 aprilie 2017. Chișinău: Princeps, 2017. p. 129-136 (0,4 c.a.) ISBN 978-9975-3110-4-5.
 19. CIOBANU, El. *Factorii sociali explicativi și determinanți ai comportamentului delincvent la tineri*. În: Inegalități sociale în Republica Moldova. Constituirea clasei de mijloc. / Coord. Mocanu Victor. Materiale ale Conferinței Științifice Internaționale ”Inegalități sociale în Republica Moldova. Premise ale constituirii clasei de mijloc”, 23-24 februarie 2017. Chișinău: Tipografia Centrală, 2017, p. 343-347 (0,5 c.a.) ISBN 978-9975-9761-9-0

Rezumate (teze) la conferințe științifice internaționale peste hotare:

1. SPĂTARU, T. Institutionalizing Sociology in Moldova Fourth ISA Conference ”Sociologies in Dialogue”, Taipei (China), May, 8-11, 2017, p. 15.
http://www.isa-sociology.org/uploads/files/CNA_2017_abstracts.pdf
2. CIOBANU, El. *Actualitatea și importanța problemei delincvenței în rândul tinerilor*. În: Материалы XXI Международной научно-практической интернет-конференции «Тенденции и перспективы развития науки и образования в условиях глобализации»: Сб. науч. трудов. Переяслав-Хмельницкий, 2017. Вып. 21, p. 136-141. УДК 001+37(100) ББК 72.4+74(0).
3. CIOBANU, El. *Valori, norme, atitudini morale și civice ale tinerilor contemporani*. În: Материалы XXI Международной научно-практической интернет-конференции «Тенденции и перспективы развития науки и образования в условиях глобализации»: Сб. науч. трудов. Переяслав-Хмельницкий, 2017. Вып. 22, p. 154-159 УДК 001+37(100) ББК 72.4+75(0).

Publicații științifice electronice:

1. MALCOCI, L.; COJOCARU N. *Raport privind implementarea instrucțiunii metodice privind intervenția poliției în prevenirea și profilaxia HIV în mediul grupurilor vulnerabile*, Chisinau: Promo-LEX, 2017, 45 p. (4,5c.a) <https://promolex.md/wp-content/uploads/2017/10/Raport-PREVENIREA-POLITIE-HIV-web.pdf>

**Monografii, culegeri de articole științifice,
studii sociologice:**

1. **Monografie colectivă:** *Evoluția clasei mijlocii în Republica Moldova: premise socioeconomice și politice*: Studiu sociologic. / Coord.: Victor MOCANU. Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice. (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). 2018. 263 p. (19,2 c.a.). ISBN 978-9975-4203-9-6.

Capitole în monografii, culegeri de articole științifice, studii sociologice:

1. MOCANU, V. *Formarea straturilor sociale – premise ale constituirii clasei mijlocii în Republica Moldova*. În: *Evoluția clasei mijlocii în Republica Moldova: premise socioeconomice și politice*. Studiu sociologic. / Coord.: Victor MOCANU. Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice. (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). 2018, p. 114-138 (1,90 c.a) ISBN 978-9975-4203-9-6

2. MALCOCI, L. *Conceptualizarea stratificării sociale și a clasei mijlocii în Republica Moldova*.

În: *Evoluția clasei mijlocii în Republica Moldova: premise socio-economice și politice*. Studiu sociologic. / Coord.: Victor MOCANU. Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice. (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). 2018, p. 7-65 (3,8 c.a). ISBN 978-9975-4203-9-6

3. MALCOCI, L. *Percepțiile populației privind clasificarea socială și clasa mijlocie în Republica Moldova: studiu de caz*. În: *Evoluția clasei mijlocii în Republica Moldova: premise socio-economice și politice*. Studiu sociologic. / Coord.: Victor MOCANU. Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice. (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). 2018, p. 216-249 (1,90 c.a). ISBN 978-9975-4203-9-6

4. MOCANU, A. *Influența educației asupra stratificării sociale*. În: *Evoluția clasei mijlocii în Republica Moldova: premise socioeconomice și politice*. Studiu sociologic. / Coord.: Victor MOCANU. Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice. (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). 2018, p. 167-182 (1,90 c.a.). ISBN 978-9975-4203-9-6

5. CALCHEI, Gh. *Micul business în constituirea clasei mijlocii*. În: *Evoluția clasei mijlocii în Republica Moldova: premise socioeconomice și politice*. Studiul sociologic. / Coord.: Victor MOCANU. Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice. (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). 2018, p. 66-91 (1,91 c.a.). ISBN 978-9975-41203-9-6

6. DUMBRĂVEANU, A. *Constituirea clasei mijlocii sub influența reformelor în Republica Moldova: viziunea respondenților și a experților*. În: *Evoluția clasei mijlocii în Republica Moldova: premise socioeconomice și politice*. Studiul sociologic. / Coord.: Victor MOCANU. Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice. (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). 2018, p. 92-113 (1,91 c.a.). ISBN 978-9975-41203-9-6

7. SPĂTARU, T. *Universalitatea clasei de mijloc din perspectiva evidențelor transnaționale*. În: *Evoluția clasei mijlocii în Republica Moldova: premise socioeconomice și politice*. Studiul sociologic. / Coord.: Victor MOCANU. Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice. (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). 2018, p. 192-216 (1,90 c.a.). ISBN 978-9975-41203-9-6

8. POTOROACĂ, M. *Evoluția structurii ocupaționale a populației în Republica Moldova din perspectiva procesului de constituire a clasei mijlocii*. În: *Evoluția clasei mijlocii în Republica*

Moldova: premise socioeconomice și politice. Studiul sociologic. / Coord.: Victor MOCANU. Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice. (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). 2018, p. 139-156 (1,90 c.a.). ISBN 978-9975-41203-9-6

9. CIOBANU, El. *Factorii care influențează poziționarea tinerilor în clasa mijlocie*. În: *Evoluția clasei mijlocii în Republica Moldova: premise socioeconomice și politice. Studiul sociologic.* / Coord.: Victor MOCANU. Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice. (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). 2018, p. 182-191 (0,90 c.a.). ISBN 978-9975-41203-9-6

10. FILIPOV, I. *Rolul autorităților locale în gestionarea transformărilor și oportunităților provocate de migrație*. În: *Evoluția clasei mijlocii în Republica Moldova: premise socioeconomice și politice. Studiul sociologic.* / Coord.: Victor MOCANU. Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice. (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). 2018, p. 157-166 (0,90 c.a.). ISBN 978-9975-41203-9-6

Culegeri de studii științifice:

1. REABCINSCHII, V. Studiu "Casele de cultură din Republica Moldova: situația curentă". Platforma Cultura, UNDP, 8 pagini.

2. REABCINSCHII, V. Studiu "Sistemul teatral din Republica Moldova: situația curentă". Platforma Cultura, UNDP, 8 pagini.

Articole din reviste editate în străinătate:

1. SPĂTARU, T. Inequality of the Middle Class: Transnational Evidence. *International Journal of Communication Research*. Volume 8, Issue 2, 2018, p. 110-117 (0,90 c.a.). ISSN: 2246-9265.

<http://www.ijcr.eu/index.php?link=articole&anul=2018&nr=2&vol=8#a2>

2. MALCOCI, L.; MOCANU, V. Clasa medie în Republica Moldova: realități și perspective. În: *Revista Sociologie Românească* (spre editare).

Articole din reviste naționale:

Categoria B:

1. MALCOCI, L.; MOCANU, V. Stratification And Economic Inequality: Empirical Evidence. (Stratificarea și inegalitatea economică: evidență empirică). În: *Revista Economie și Sociologie*, nr. 1, 2018, (1,5 c.a.). ISSN 1857-4130

2. MALCOCI, L.; MOCANU, V. Clasa medie în Republica Moldova: criterii de identificare și caracteristici sociale. În: *Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice*, nr. 3 (178), Chișinău, 2018, p. 126-144, (0,9 c.a.). ISSN 1857-2294

3. NEGURĂ, P. Penitenciarele din Republica Moldova: un sistem de penalizare a săracilor (1). În: *Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice*, nr. 3 (178), Chișinău, 2018, p. 144-166 (0,9 c.a.). ISSN 1857-2294

4. REABCINSCHII, V. Politicile culturale în Republica Moldova: aspect istorice, teoretice, practice. În: *Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice*, nr. 2, Chișinău, 2018, p. 199-209. ISSN 1857-2294

5. COBZAC, I. Moralitatea și lumea în schimbare. În: *Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice*, nr. 3 (178), Chișinău, 2018, p. 183-190 (0,6 c.a.). ISSN 1857-2294

Categoria C:

1. MALCOCI, L. *Educația incluzivă în Republica Moldova: analiza comparativă a percepțiilor elevilor tipici și a celor cu CES*. În: *MOLDOSCOPIE*, nr. 1, 2018, p. 64-84 (1,5 c.a.). ISSN 1812-2566

2. SPĂȚARU, T. *Perceperea clasei de mijloc în unitățile administrativ-teritoriale ale raionului Strășeni*. În: *Administrarea Publică. Revistă metodoco-științifică trimestrială*. Octombrie-December 2017, nr.4 (96), Chișinău: Academia de Administrare Publică (S. C. „Elan Poligraf” S. R. L.), p. 25-36 (1,05 c.a.). ISSN 1813-8489.
3. CIOBANU E. *Problema formării intereselor electorale la adolescenți*. În: *Revista Psihologie, Pedagogie special, Asistență socială*. Chișinău: Ed. UPS “Ion Creangă”, 2018, nr. 52. ISSN 1857-4432
4. CIOBANU E. *Validarea instrumentelor de sondare a intereselor electorale ale adolescenților*. În: *Revista Psihologie, Pedagogie special, Asistență socială*. Chișinău: Ed. UPS “Ion Creangă”, nr. 53. 2018. ISSN 1857-4432

Articole în culegeri științifice publicate în țară:

1. MOCANU, V. *Rezultate și considerațiuni generale ale studiului sociologic Vox populi – septembrie 2018. Internetul și procesul electoral din Republica Moldova*. În: *Internetul și campania electorală. Filiala din Chișinău a Institutului internațional de monitorizare a dezvoltării democrației, parlamentarismului și respectării drepturilor electorale ale cetățenilor statelor membre ale Adunării Interparlamentare CSI*. Chișinău: Princeps, 2018, p. 95-115. (118 p.) ISBN 978-9975-3241-4-4
2. CALCHEI, Gh. *Veniturile antreprenorilor businessului mic – criteriu de raportare la clasa mijlocie*. În: *Materialele conferinței internaționale științifico-practice ”Creșterea economică în condițiile globalizării”*. Ed. 13, vol. I. 11-12 octombrie, 2018. Chișinău: Centrul Editorial al INCE, 2018, p. 173-176. 0,4 c.a.
3. DUMBRĂVEANU, A. *Limbaajul televizat – împrumutul nerambursabil din cinematografie*. În: *Creativitate în jurnalism. Materialele conferinței științifice naționale*. 23 februarie 2018. Chișinău, p. 45-61. NSMNS 78-9975-142-34-2
4. CIOBANU, El. *Influența familiei asupra valorilor normelor civice la tineri*. In: *Материалы XXI Международной научно-практической интернет-конференции «Тенденции и перспективы развития науки и образования в условиях глобализации»: Сб. науч. трудов. – Переяслав-Хмельницкий, 2018. – Вып. 24. p. 147-149 УДК 001+37(100)*.
5. CIOBANU, El., JACOTA-DRAGAN, O. *Aspecte filosofico-psiho-logice ale personalismului energetic*. În: *Materialele Conferinței regionale a doctoranzilor ”Promovarea valorilor sociale în contextul integrării europene”*. USEM. 2018. ISBN (1) 976-9678-51-248-6.
6. CIOBANU, El. *Chestionare de investigare a intereselor electorale ale adolescenților și validarea lor*. În: *Materialele Conferinței științifice internaționale: „Mediul social contemporan între reprezentare, interpretare și schimbare”*. Balti, Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți. 2018. ISBN (1) 978-9975-50-220-7.

Articole în culegeri științifice publicate în străinătate:

1. MOCANU, V.; MOCANU, I. „Premises for class structures in the republic of Moldova”. În *culegerea de articole Transborder cooperation: prospects, issues, solutions. Materialele conferinței științifice internaționale*, p.5-11, ODESA 2018, УДК 316+339.94
2. MOCANU, A. ”Interdependency of education and social mobility in Republic of Moldova”. // *Transborder cooperation: Prospects, Issues, Solutions*. Chișinău-Odesa, 2018, p. 18-22. УДК 316+339.94
3. REABCINSCHII, V. ”Модель «партиципативной» культурной политики”. În: ”Традиційна культура в умовах глобалізації: збереження автентичності та розвиток

креативних індустрій. Матеріали науково-практичної конференції, 22–23 червня 2018, року. Харків, р. 349-355.

ISBN 978-617-7683-27-7

Rapoarte publicate / Teze ale comunicărilor la congrese, conferințe, simpozioane, în culegeri (naționale / internaționale)

- internaționale

1. MOCANU, V.; MOCANU, I. *Premises for class structures in the republic of Moldova*. În: Transborder cooperation: prospects, issues, solutions. Materialele conferinței științifice internaționale, Odessa, 2018, p. 5-11 УДК 316+339.94
2. MOCANU, V. *Factorii formării clasei mijlocii în Republica Moldova*. Raportul în ședința plenară: Conferința științifică internațională a 19-a "NEW PROBLEMS OF E-ECONOMY AND E-SOCIETY" organizată de Universitatea Catolică Ioan Paul al II, Nałęczów, Poland, 21-23 mai 2018.
3. MOCANU, A. *Interdependency of education and social mobility in Republic of Moldova*. În: Transborder cooperation: prospects, issues, solutions. Materialele conferinței științifice internaționale, Odessa, 2018, p. 18-22, УДК 316+339.94
4. DUMBRĂVEANU, A. *Limbaajul televizat – expresie a mijloacelor tehnice de comunicare*. În: Telecomunicații, Electronică și Informatică. Culegerea lucrărilor a conferinței tehnice internaționale. 24-27 mai 2018. /Chișinău. ISBN 978-9975-45-540-4
5. DUMBRĂVEANU, A. *Analiza influenței prese internaționale asupra activizării participării electorale a cetățenilor*. În: Procesul electoral în contextul globalizării. Materialele conferinței internaționale științifice-practice. 16 mai 2018. /Chișinău. ISBN 978-9975-3241-0-6.
6. REABCINSCHII, V. *Партисипативная культурная политика: основа сохранения самобытности*. În: "Транскордонне співробітництво: перспективи, проблеми, рішення". Materialele conferinței științifice internaționale, Odessa, 2018, p. 22-26. УДК 316+339.94

Fișa de prezentare a rezultatelor proiectului de cercetare

I. Sumarul activităților proiectului realizate

	<i>Activități planificate</i>	<i>Activități realizate și rezultate noi obținute în cadrul proiectului (150 de cuvinte)</i>
1.	Studierea literaturii la tema proiectului. Colectarea datelor statistice.	Pe parcursul a. 2015 cercetătorii științifici ai Centrului au studiat literatura la tema "Formarea clasei sociale mijlocii", au adunat și analizat datele statistice de la Biroul Național de Statistică despre stratificarea socială a populației, a surselor de completare a clasei sociale de mijloc (întreprinderile mici și mijlocii, sisteme de instruire, migrația etc.), funcționarea gospodăriilor familiale.
2.	Studierea metodologiilor aplicate în cercetarea clasei mijlocii și investigarea teoriilor privind clasa mijlocie.	În contextul realizării obiectivului au fost delimitate și definitivate aparatul categorial al studiului clasei de mijloc; au fost identificate metodologiile și teoriile aplicate în cercetarea clasei de mijloc. Cercetarea sociologică se focalizează pe studiile stratificării, inegalităților și a distribuției veniturilor. Stratificarea socială se referă la accesul diferențial la resurse, putere, autonomie și statut în cadrul grupurilor sociale. Stratificarea socială implică inegalitatea socială. Societățile pot fi stratificate pe diferite dimensiuni. Studiile sociologice ale inegalității și stratificării examinează distribuția bogăției și a puterii în cadrul societăților, inclusiv și în sistemele de stratificare care se dezvoltă. Cea mai mare discrepanță în creșterea inegalității s-a produs în ultimele decenii. Procesele de stratificare socială cunosc o intensitate din ce în ce mai ascendentă la nivel global. În ultimii ani a crescut discrepanța veniturilor, se mărește preeminența vizibilității între țările bogate și sărace, precum și persistența formelor de segregare religioasă, rasială, etnică, de gen.
3.	Elaborarea programului cercetării sociologice. Elaborarea metodologiei și a instrumentarului cercetării „Constituirea clasei mijlocii în Republica Moldova”	A fost elaborată metodologia, eșantionul și instrumentariile investigației. În baza analizei abordărilor teoretico - metodologice ale stratificării și claselor, precum și a proiectelor de cercetare în domeniile date, a fost elaborată metodologia de cercetare a clasei medii în Republica Moldova care a inclus obiectivele cercetării, grupurile țintă, eșantionul, metodele de cercetare, indicatorii cercetării și instrumentele de cercetare. În calitate de instrument de cercetare a fost elaborat un chestionar pentru populația adultă a țării și aplicat în teren
4.	Realizarea cercetării pilot și ajustarea instrumentarului	S-a efectuat o cercetare pilot (au fost chestionate 25 persoane) cu scopul de a ajusta chestionarul cercetării „Constituirea clasei mijlocii în Republica Moldova”. În lunile mai-iunie au fost desfășurate cercetările de teren, introduse și prelucrate datele în Programul SPSS. A fost elaborat modulul de prelucrare statistică a datelor, tipologii ale claselor sociale în Republica Moldova, care au fost testate statistic. În final a fost selectată tipologia claselor care corespunde mai bine realității sociale din Moldova.
5.	Studiul comparat transversal al formării și evoluției dinamicii clasei mijlocii.	Studierea emergenței clasei de mijloc în țările cu economii dezvoltate. Continuarea studiului comparat al formării și evoluției dinamicii clasei mijlocii din Republica Moldova cu țările membre ale UE. Studierea experienței Ungariei, ca exponent al grupului de țări ex-socialiste, care înregistrează cea mai semnificativă pondere a clasei de mijloc. Cunoașterea particularităților formării clasei mijlocii la nivel global și regional. Studiile sociologice comparative identifică surse similare și diferite de inegalitate, stratificare și mobilitate în cadrul societăților. Măsurarea impactului acestora asupra indivizilor, familiilor și comunităților și persistența lor în timp și între generații scot în evidență anumite particularități și tendințe, dar și procese care pot genera, întreține și modifica inegalitatea socială și sistemele de stratificare. Creșterea economică globală modifică stratificarea socială. Analizele recente demonstrează că centrul

		<p>gravității economice globale se schimbă spre sud-est. Clasa de mijloc este proiectată să crească de la 1,8 miliarde până la 3,2 miliarde în 2020, la 4,9 miliarde până în 2030. Rata de creștere în clasa de mijloc se apropie de maximum său de vârf. Deja aproximativ 140 milioane se angajează anual în clasa de mijloc. Acest număr ar putea crește la 170 milioane în următorii cinci ani, majoritatea noilor intrați venind din zona asiatică a globului. Aplicarea analizelor transversale oferă posibilitatea de a intra în esența procesului de stratificare mai în de aproape și a identifica ierarhia inegalității sociale la nivel global, regional, subregional, național și local. În contextul analizelor transversale ale inegalității, profilul Republicii Moldova continuă să fie asociat cu o zonă favorizatoare de inegalitate și insecuritate socială. Compararea naturii stratificării societăților din Moldova și România în contextul diverselor sisteme de clasificare și tipologii internaționale, ne apropie de înțelegerea locului pe care îl ocupăm într-o lume foarte stratificată, a provocărilor aduse de secolul XXI, dar și a oportunităților de dezvoltare.</p>
6.	Efectuarea content-analizei presei (analiza de conținut) referitor la structura socială și starea economică a populației.	Mocanu A., dr., cercetător științific coordonator, a efectuat analiza presei scrise – a ziarelor Moldova Suverană, Jurnal de Chișinău, Timpul, Săptămâna și Молдавские Ведомости din anii 2009-2014 vizavi de problemele constituirii clasei mijlocii.
7.	Efectuarea cercetării sociologice în rândul respondenților și a experților: „Sursele generatoare ale clasei sociale de mijloc”.	S-a efectuat un sondaj sociologic „Sursele generatoare ale clasei sociale mijlocii” printre experți (54 persoane) și o cercetare a populației (au fost chestionați 1189 persoane cu vârsta de la 18 ani, eșantion reprezentativ, cu o eroare maximală de $\pm 3,0\%$). S-au analizat rezultatele sondajelor și a datelor statistice și s-au elaborat unele recomandări îndreptate spre ridicarea nivelului de trai și a statusului social al populației. Rezultatele studiului au fost publicate în Revista Filosofie, Sociologie și Științe Politice, nr.2, 2016
8.	Organizarea unei mese rotunde în cadrul căreia s-au pus în discuție abordările teoretice și metodologice ale cercetării clasei mijlocii.	În cadrul ședinței Mesei rotunde ”Abordări teoretice și metodologice ale cercetării clasei de mijloc” din 08 decembrie 2015 au fost puse în discuție abordările teoretice și metodologice ale proiectului și analizate datele statistice și cele ale sondajelor sociologice. În luna decembrie la ședința Centrului s-a făcut o evaluare anuală a activității cercetătorilor asupra proiectului.
9.	Elaborarea raportului cercetării clasei mijlocii.	A fost elaborat raportul studiului sociologic <i>Premisele</i> constituirii clasei medii în Republica Moldova. În acest context au fost prelucrate și analizate datele cercetării sociologice. Au fost elaborate corelații sociologice privind straturile sociale. Au fost evidențiate tendințele de bază în constituirea clasei medii. A fost elaborat raportul sociologic în volum de 168 de pagini. Au fost elaborate recomandările practice privind condițiile necesare pentru constituirea clasei medii în RM.
10.	Diseminarea rezultatelor cercetării sociologice privind constituirea clasei medii în RM. Organizarea unei conferințe internaționale în cadrul căreia s-au pus în discuție procesele de formare a clasei mijlocii în Republica Moldova.	În cadrul acestui obiectiv au fost analizate abordările teoretico-metodologice ale formării clasei mijlocii în SUA, Rusia, Ucraina, Kazahstan ș.a.. Metodologia de cercetare și rezultatele cercetării sociologice au fost prezentate în cadrul conferinței internaționale „ <i>Inegalități sociale în Republica Moldova. Premise ale constituirii clasei de mijloc</i> ”, 23-24 februarie, 2017. Au fost elaborate și trimise spre publicare materiale privind premisele constituirii clasei medii în RM.
11.	Elaborarea metodologiei de cercetare în focus grupuri	A fost elaborată metodologia și ghidul de focus grup pentru cercetarea calitativă a clasei medii în Republica Moldova. Au fost desfășurate 43 de focus grupuri în 53

	<p>Colectarea informației sociologice prin metode calitative (metoda focus-grup). Organizarea și desfășurarea cercetărilor calitative.</p>	<p>de localități din țară. Scopul investigațiilor calitative - a analiza percepțiile populației din Republica Moldova privind structura de clasă, factorii care influențează clasa medie și autopoziționarea indivizilor în clasa medie. Analiza este făcută în rezultatul datelor colectate în 43 de focus-grupuri organizate cu diferite categorii de populație în funcție de mediul rezidențial, vârstă, statut socio-ocupational, venituri.</p>
12.	<p>Interviewarea antreprenorilor. Procesarea și analiza informației sociologice</p>	<p>În total în aa. 2017-2018 au fost intervievați 120 de antreprenori – experți. Informația adunată a fost procesată și pregătit capitolul ”Rolul micului business în constituirea clasei mijlocii” expus pe 26 pagini.</p>
13	<p>Pregătirea monografiei „Evoluția clasei mijlocii în Republica Moldova: premise socioeconomice și politice: Studiu sociologic”</p>	<p>1 Pregătirea capitolului ”Conceptualizarea stratificării sociale și a clasei mijlocii în Republica Moldova”. Vol. 60 pag Factorii care au determinat autopoziționarea persoanelor în clase au fost: statutul socio-ocupational, studiile, veniturile, starea proprietăților și modul de viață. Astfel, persoanele care s-au autopoziționat în clasa medie de sus și clasa medie nucleu se caracterizează prin următoarele: nivel de studii înalt, preponderent locuitori ai orașelor mari sau mici, statut socioprofesional înalt, majoritatea sunt angajați în câmpul muncii, muncind chiar mai mult de 41 de ore săptămânal. Respondenții din clasa medie de sus și clasa medie nucleu au venituri mult mai mari decât cei autopoziționați în clasele de jos și se deosebesc printr-un mod de viață aparte: o parte din ei fac sport, își permit să se ducă mai frecvent la odihnă peste hotare, să întrețină un copil la studii peste hotare. În mediul clasei medii de sus și clasei medii nucleu este mai mare ponderea respondenților care au case într-un loc prestigios, reparate conform standardelor europene cu acces la comodități (apă centralizată, încălzire centralizată, baie, veceu în casă etc.). Respondenții din clasele medii de sus și medie nucleu sunt mai interesați de politică și în mai mare parte s-au implicat în protest în ultimii 5 ani. Ei de asemenea participă mai activ la alegeri. Atât respondenții autopoziționați în clasele de sus, cât și cei autopoziționați în clasele de jos consideră că în Republica Moldova există conflicte sociale mari între elita de sus și clasele de jos și între politicieni și restul cetățenilor. Majoritatea respondenților autopoziționați în toate clasele consideră că promovarea pe scară politică, socială și economică în Republica Moldova depinde de următoarele aspecte: bani, relații și apartenența de partid. Studiile, munca asiduă, responsabilitatea, spiritul de inițiativă au fost plasate pe locuri mai joase în lista de priorități. 2. Pregătirea capitolului Percepțiile populației privind stratificarea socială și clasa mijlocie în Republica Moldova. Vol. 17 pag. Analiza percepțiilor populației privind stratificarea socială și clasa medie în Republica Moldova a scos în evidență polarizarea excesivă a populației în două clase: 1) clasa de sus, care reprezintă un număr foarte mic de personale cu statut socio-ocupational înalt, nivel de bunăstare înalt, implicați în afaceri și în politică, și 2) clasa de jos, care implică un număr impunător de persoane cu un statut socio-ocupational jos sau mediu, sunt la pensie, dispun de salarii mici ce nu acoperă nevoile sau beneficiază de prestații sociale, pot avea nivelul de studii diferit. Clasă medie practic nu există, sau este abia la început de formare în straturile de sus ale clasei de jos. Există păreri împărțite privind corelația dintre clase și statutul social. Unii consideră că aceste noțiuni sunt similare și cei care sunt din clasa de sus au un statut social înalt și viceversa. Alții sunt de părerea că sunt două noțiuni diferite: distribuirea în clase are la bază statutul social-economic, iar distribuirea în grupuri cu statut social diferit - valorile moral-spirituale, relațiile din comunitate, implicarea civică și nivelul de cultură. Unele persoane se pot poziționa în clasa de sus, dar pot avea un statut social jos. În același timp, unele persoane pot fi</p>

		<p>poziționate în clasa medie sau de jos, dar pot avea un statut social înalt. O persoană poate avea un statut social înalt dacă este activă în comunitate, este un bun familist, are anumite principii morale și este o persoană integă.</p> <p>Majoritatea respondenților a declarat că, clasa medie în societate este foarte importantă, deoarece contribuie la stabilitate și influențează pozitiv reformele sociale, economice, politice. Premisele de bază pentru dezvoltarea clasei medii în Moldova sunt reducerea inegalității sociale în bază de venituri, proprietăți, acces la servicii prin dezvoltarea socioeconomică a țării, promovarea businessului mic și mijlociu, reglementarea politicilor fiscale în direcția măririi poverii fiscale pentru cei bogați și reducerii acestora pentru cei săraci, dezvoltarea sectorului educațional și adaptarea lui la necesitățile pieței forței de muncă, reformarea politicii salariale în așa fel ca salariile să corespundă nivelului de educație, calificare, statutului socio-ocupațional și nevoilor populației.</p> <p>3. Pregătirea capitolului „Formarea straturilor sociale – premise ale constituirii clasei mijlocii în Republica Moldova”. Vol. 25 pag</p> <p>În viziunea respondenților factorii care contribuie la poziționarea persoanelor în clasa de mijloc sunt: nivelul de studii, gradul de bunăstare materială sau veniturile, statutul socio-ocupațional și apartenența la partidele de conducere. Cei care se atribuie la clasa medie ar trebui să aibă un salariu de cel puțin 10.000 de lei, o afacere, locuință bine dotată cu echipament modern, mașină nu mai veche de 12 ani, un loc de muncă decent pentru el și soție și cel puțin o dată în an să poată pleca la odihnă peste hotare.</p> <p>Deși marea majoritate a respondenților au menționat că clasă medie practic nu există în Moldova, fiind rugați să se autopoziționeze pe o scară de la 1 la 10, unde 1 – clasa de jos și 10 – clasa de sus, o bună parte dintre ei, în particular cei cu nivel de educație superior, cu statut socio-ocupațional înalt, cu case dotate cu echipament și mobilier modern, venituri mai mari și automobile nu mai vechi de 12 ani s-au poziționat pe scările 6-7, ceia ce corespunde clasei medii nucleu. Persoanele care au studii medii sau medii vocaționale, un statut socio-ocupațional mediu, case mai puțin dotate cu echipament modern, mașini mai vechi de 12 ani s-au poziționat pe scările 4-5, ceia ce corespunde clasei medii de jos, iar persoanele cu nivel de educație redus, statut socio-ocupațional redus sau pensionarii, cu un venit modest care nu le acoperă nici nevoile de bază, cu case prost echipate cu mobilier și echipamente s-au autopoziționat pe scările 1-3, ceia ce corespunde clasei de jos.</p>
14.	. Organizarea conferinței științifice internaționale: „Diferențierea socială și formarea clasei de mijloc: experiența Republicii Moldova și a Ucrainei”	A fost organizată conferința științifică internațională: „Diferențierea socială și formarea clasei de mijloc: experiența Republicii Moldova și a Ucrainei” în perioada 16-18 octombrie 2018.

II. Relevanța rezultatelor științifice obținute (până la 200 de cuvinte).

Se evidențiază valoarea teoretică, în comparație cu lucrările existente în țară și peste hotare, a rezultatelor științifice teoretice fundamentale, se evidențiază eficiența tehnico-economică ori socială, recomandările principale vizând implementarea rezultatelor științifice aplicative și a elaborărilor tehnico-științifice executate, importanța și impactul lor asupra dezvoltării științei, economiei și culturii naționale a R. Moldova, beneficiarii rezultatelor.

A fost cercetată problematica clasei de mijloc în Republica Moldova și importanța ei pentru creșterea bunăstării societății.

În vederea realizării obiectivelor Proiectului vom menționa, că au fost interpretate noțiunile de bază, teoriile și metodologiile aplicate în cercetarea problemelor constituirii clasei mijlocii în țara noastră. Sunt analizate inegalitățile și diferențierile sociale, repartizarea veniturilor între săraci și bogați. Au fost efectuate cercetări social-psihologice calitative importante, utilizând metoda focus-grup. În special această metodă a fost folosită pentru studierea percepției populației privind structura de clasă, clasa mijlocie, factorii care influențează clasa mijlocie și autopoziționarea indivizilor în clasa de mijloc. În profunzime a fost investigată percepția populației privind stratificarea socială a societății și problemele procesului de constituire a clasei de mijloc și de asemenea polarizarea

excesivă a populației în două clase: clasa de sus, foarte mică la număr cu un status socioprofesional cu un nivel de trai înalt, implicați în afaceri și politică și clasa de jos, care întrunește un număr impunător de indivizi cu un nivel de trai foarte scăzut. Clasa de mijloc practic nu există sau se află la început de formare. Prin metoda interviului au fost investigați 120 antreprenori.

Cercetarea a constatat că un loc deosebit în constituirea clasei de mijloc îi revine întreprinderilor micului business. Aceste întreprinderi asigură creșterea economică a sistemului social, formează un cetățean social activ, aplică mai cu ușurință inovațiile, tehnologiile avansate, creează locuri de muncă, asigură populația cu venituri înalte, îmbunătățesc calitatea vieții. IMM-urile unesc un strat tot mai mare de proprietari și specialiști de calificare înaltă care completează clasa medie.

În contextul realizării obiectivelor au fost studiate diferite aspecte ale migrației. Cercetarea acestor probleme indică că fluxul de migrație spre țările industrializate crește, emigrează în fond cetățenii cu un nivel înalt de instruire și de pregătire profesională ceea ce frânează dezvoltarea procesului de constituire a clasei mijlocii în Republica Moldova.

III. Volumul total al finanțării

<i>Finanțarea planificată (mii lei) – 4774.4</i>	<i>Executată (mii lei) – 4788.2</i>
--	-------------------------------------

IV. Volumul cofinanțării (mii lei)

V. Lista colaborărilor inițiate în cadrul proiectului

1. Universitatea Catolică Ioan Paul al II din or. Lublin, Polonia
2. Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română
3. Universitatea de Stat din Odessa „I. Mecinicov”, Ucraina
4. Universitatea Pedagogică de Stat din Odessa „Ușinschii”, Ucraina

VI. Lista evenimentelor organizate / la care s-a participat în cadrul proiectului

1. Masa rotundă ”Abordări teoretice și metodologice ale cercetării clasei de mijloc”, 08 decembrie 2015
2. Conferința științifică internațională - ”Procesul electoral în Republica Moldova: realități și perspective”, 5 iunie 2015.
3. Conferința Științifică Internațională „Sondajele în campaniile electorale – percepere mediatică și evitarea manipulărilor”, 20-21 februarie, anul 2015.
4. Conferința Științifică Internațională ”Referendumul ca formă supremă a democrației directe” 31 mai 2016
5. Conferința Științifică Internațională „Mediatizarea adevărului istoric: Represiunile staliniste/comuniste și impactul lor social”, USM, Chișinău, 24-25 martie 2016.
6. Conferința Științifică Internațională „Inegalități sociale în Republica Moldova. Constituirea clasei de mijloc”, 23-24 februarie 2017.
7. Conferința științifică-practică Internațională ”Rolul mass-media în procesul electoral”, Chișinău, 12 aprilie 2017
8. Conferința științifică internațională: „Diferențierea socială și formarea clasei de mijloc: experiența Republicii Moldova și a Ucrainei”, 16-18 octombrie 2018.

VII. Lista de mobilități efectuate în cadrul proiectelor

În anul 2018 a fost angajat doctorul în sociologie Peru Negură, care a susținut teza de doctor la Universitatea din Sorbona, Franța

VIII. Informații despre infrastructura utilizată în realizarea proiectului

- 4 birouri
- 6 calculatoare
- Aparat Xerox – 3
- Telefon, Fax - 3

IX. Dificultăți/ impedimente apărute pe parcursul realizării proiectului

Mijloacele financiare pentru desfășurarea cercetărilor de teren trebuie să fie alocate în anul 2 de realizare a Proiectului instituțional, dar nu repartizate anual.

X. Beneficiarul (ministere, instituții de stat sau private, întreprinderi etc.)

Autoritățile administrației publice centrale și locale.

Directorul proiectului:

Mocanu Victor,

dr.în sociologie, cercetător conferențiar

(semnătura)

Directorul Centrului Sociologie și Psihologie Socială

Mocanu Victor,

dr.în sociologie, cercetător conferențiar

(semnătura)